

Vysvětlíme, co je a co není diskriminace, jak se diskriminaci bránit a jak Vám pomůže ombudsman.

Letáky ombudsmana jsou na ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Co je diskriminace?

Diskriminace je **méně příznivé zacházení** s lidmi z určitých **důvodů** v určitých **oblastech** života. O diskriminaci přesto nejde, pokud to má rozumné odůvodnění. **Pokud nenajdete zakázaný důvod nebo oblast života, není to diskriminace podle antidiskriminačního zákona.**

Příklady:

Diskriminujete, pokud zveřejníte inzerát, že pronajmete svůj byt, ale zájemce odmítnete například jen proto, že je cizinec. (Jde o oblast bydlení nabízeného veřejnosti a zakázaný důvod národnost nebo státní příslušnost.)

Nediskriminujete, pokud si vybíráte přátele. (Nejde totiž o oblast života, ve které je diskriminace zakázaná.)

Které důvody diskriminace jsou zakázané? (→ více v našich letácích)

▪ rasa, etnický původ nebo národnost	→ Diskriminace z důvodu etnického původu (i v romštině)
▪ pohlaví, těhotenství, rodičovství	→ Diskriminace z důvodu pohlaví a Sladování v pracovním poměru
▪ sexuální orientace nebo pohlavní identifikace	→ Diskriminace z důvodu sexuální orientace a transgenderu
▪ věk	→ Diskriminace z důvodu věku
▪ zdravotní postižení	→ Diskriminace z důvodu zdravotního postižení
▪ náboženské vyznání, světový názor	
▪ státní příslušnost	→ Občané Evropské unie

Další zákony zakazují diskriminaci **i z jiných důvodů** – například jazyk, sociální původ, členství v politických stranách a hnutích, manželský a rodinný stav nebo povinnosti k rodině.

Ve kterých **oblastech života** je diskriminace zakázaná?

- **zaměstnávání, služební poměr, podnikání**
- **členství v profesních komorách a odborech**
- **sociální zabezpečení**
- **vzdělávání**
- **zdravotní péče**
- **zboží a služby nabízené veřejnosti** (obchody, restaurace, banky, veřejná doprava, kultura, sport atd.)
- **bydlení nabízené veřejnosti**

Jak poznám diskriminaci? Jaké jsou druhy diskriminace?

typ diskriminace	popis	příklad
přímá diskriminace	Někdo někoho znevýhodní na základě zakázaného důvodu.	Zaměstnavatel nepřijal uchazeče o zaměstnání, protože je Rom.
nepřímá diskriminace	Někdo někoho znevýhodní na základě zdánlivě neutrálního kritéria nebo praxe.	Kvůli zákazu vstupu psů nepustili do obchodu nevidomého člověka.
nepřijetí přiměřených opatření	Někdo odmítne přjmout opatření, která by člověku se zdravotním postižením zpřístupnilo zaměstnání nebo službu určenou veřejnosti.	Zaměstnavatel nekoupil polohovatelnou židli pro zaměstnance s chronickými bolestmi zad.
obtěžování	Někdo jedná nevhodně z diskriminačních důvodů, a vytváří tak ponižující nebo nepřátelské prostředí.	Učitel před třídou zesměšňuje žákyni kvůli její víře v Boha.
sexuální obtěžování	Někdo má nežádoucí sexuální návrhy, poznámky nebo dotyky, a vytváří tak ponižující nebo nepřátelské prostředí.	Nadřízený se dožaduje polibku od zaměstnankyně pokaždé, když jí přidělí nový úkol.
pronásledování	Někdo potrestá nebo znevýhodní toho, kdo se bránil diskriminaci.	Zaměstnavatel propustil zaměstnankyni, která podala podnět inspektorátu práce kvůli nerovnému odměňování.
pokyn k diskriminaci	Někdo zneužije své podřízené k tomu, aby někoho dalšího diskriminovali.	Manažerka nařídila personalistovi, aby na pohovory nezval uchazeče starší 50 let.
navádění k diskriminaci	Někdo někoho přesvědčuje k tomu, aby někoho dalšího diskriminoval.	Pronajímatel bytu požádal realitní kancelář, aby odmítala romské zájemce.

Jak se mohu bránit diskriminaci?

Kterému úřadu mohu napsat?

Vyberte si podle toho, kde Vás diskriminovali.

práce a zaměstnání	→ inspekce práce	Jak na Podání podnětu ke kontrole najdete na www.suip.cz v sekci <i>Pracovněprávní vztahy</i> . Můžete použít náš formulář (Word , PDF).
školství	→ Česká školní inspekce	Jak podat stížnost , najdete na www.csicr.cz v sekci <i>Základní informace</i> .
zboží a služby	→ Česká obchodní inspekce	Podnět ke kontrole můžete podat na www.coi.cz v sekci <i>E-podatelna</i> . Můžete použít náš formulář (Word , PDF).
finanční služby	→ Česká národní banka	Podnět můžete podat na www.cnb.cz v části <i>Kontaktujte nás</i> → <i>Webové formuláře</i> .
zdravotní péče	→ krajský úřad (někdy ministerstvo)	Nejprve musíte podat stížnost nemocnici nebo samostatně ordinujícímu lékaři; více v letáku Zdravotnictví: Stížnosti ve zdravotnictví .

Co tyto úřady mohou dělat?

Mohou ukládat pokuty a požadovat odstranění diskriminace.

Nezajistí Vám omluvu ani náhradu újmy v penězích. To může pouze soud.

Bez Vašeho souhlasu ale **neprozradí, že jste si stěžovali** na diskriminaci.

Co mohu žádat u soudu?

- upuštění od diskriminace
- odstranění následků diskriminace
- zrušení diskriminačního správního rozhodnutí
- omluvu
- náhradu nemajetkové újmy

Jak mi pomůže ombudsman?

- **Poradí Vám, jak situaci řešit:**
 - Posoudí, zda mohlo dojít k diskriminaci, a vysvětlí Vám, na co máte právo.
 - Může toho, na koho si stěžujete, vyzvat k vyjádření. Nemusí ale odpovědět.
 - Někdy Vám může doporučit, abyste se obrátili na úřad.
 - Pokud zjistí diskriminaci a doporučí Vám podat žalobu k soudu, může Vám zprostředkovat bezplatné právní zastoupení (advokát pro bono).
- **Prověří postup úřadů.**

Jak mohu napsat ombudsmanovi?

Můžete nám **napsat on-line** na www.ochrance.cz.

Můžete k nám **přijít** (Údolní 39, 602 00 Brno) a říct nám to. **Sepíšeme to** s Vámi.

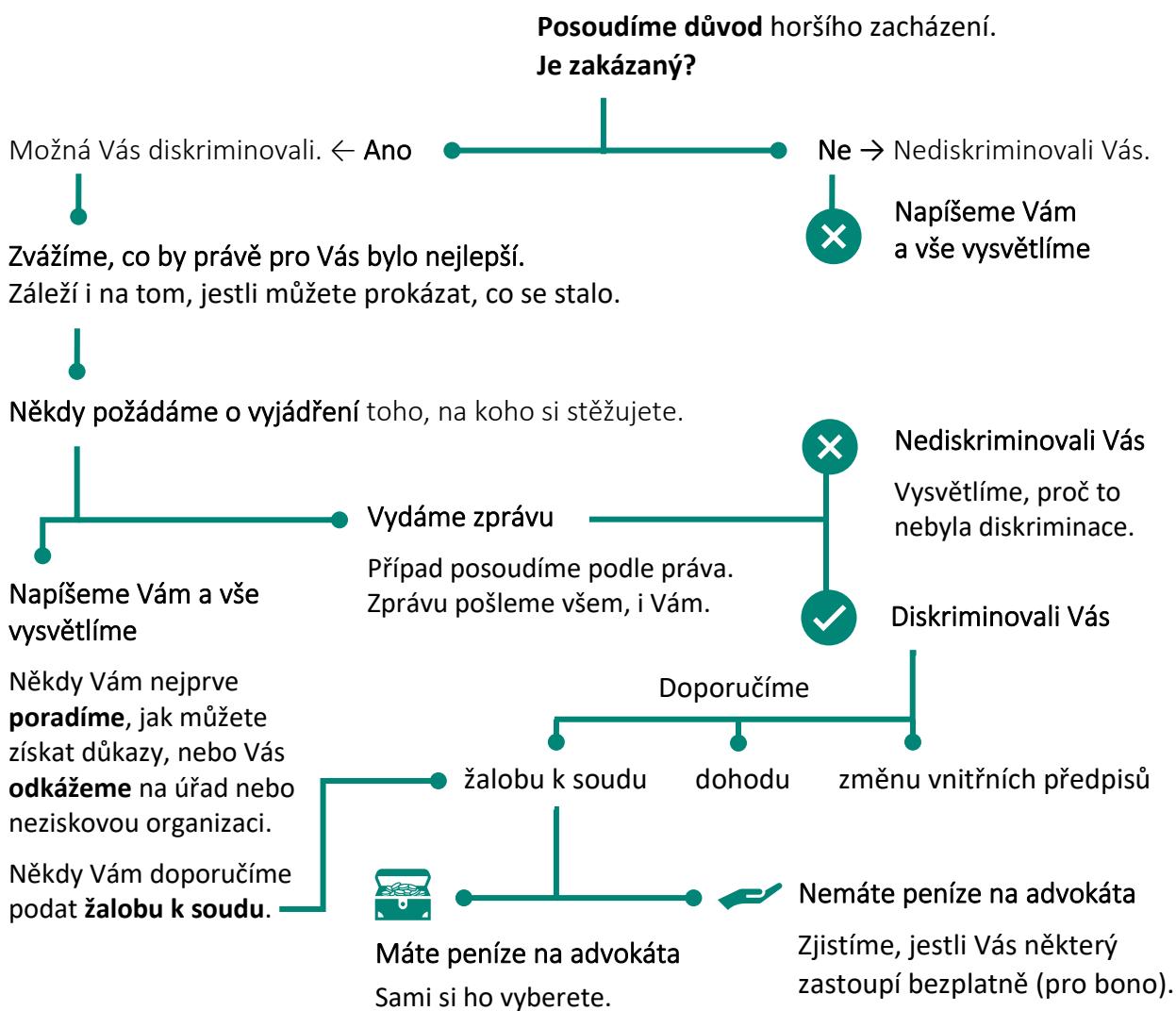
Můžete také **napsat dopis** a poslat nám ho (ombudsman, Údolní 39, 602 00 Brno).

Můžete **poslat e-mail** (podatelna@ochrance.cz). Podrobnosti a formuláře [zde](#).

Popište prosím přesně, co se stalo – co považujete za diskriminaci.

Zajistěte si důkazy (písemnosti, e-mailsy, nahrávky, svědectví dalších lidí apod.).

Napsal/a jsem ombudsmanovi kvůli diskriminaci. Co bude dál?

Kde najdu, co už ombudsman zjistil a řekl?

Například na www.ochrance.cz v sekci *ESO* ([Evidence stanovisek ochránce](#)). Můžete hledat „**fulltextem**“, ale také podle **oblasti práva** nebo podle **jednotlivých diskriminačních důvodů**.

Nebo na www.ochrance.cz → O nás → [Rovné zacházení a diskriminace](#).